

РОЗДІЛ III

Дискурсознавство. Текстологія.

Літературознавство.

УДК 81'42+81'22

Альбота Соломія

Мовні засоби втілення символу «Фауст» у «Трагічній історії доктора Фауста» Крістофера Марло

У статті проаналізовано мовні засоби, якими представлений символ «Фауст» у драматичному творі Крістофера Марло «Трагічна історія доктора Фауста». Застосування методики лінгвосеміотичної інтерпретації дало змогу виокремити чотири інтерпретативні ознаки символу «Фауст»: *освіченість Фауста; прагнення перебувати на рівні з Богом; захоплення магією; продаж душі дияволу заради влади над світом і збагачення*. Увагу зосереджено на аналізі перших двох інтерпретативних ознак символу, які лежать в основі Фаустового гріха. Наголошено на вагомості символу «Фауст» у літературі як утілення гріховного людського прагнення будь-якою ціною зрівнятися з Богом. Способом аналізу мовних засобів утілення інтерпретативних ознак символу «Фауст» виявлено загальноживану стилістично нейтральну лексику, стилістично марковану лексику і тропи, які забезпечують утілення символу «Фауст». Серед стилістично маркованої лексики виділено наукову лексику, а серед тропів – метафору, епітет, порівняння, синекдоху, метонімію. Проаналізовано поєднання стилістично маркованої лексики і тропів (епітета, метафори), а також різних тропів (метафори і синекдохи, порівняння і метафори тощо).

Ключові слова: інтерпретанта, символ «Фауст», інтерпретативна ознака, нейтральна лексика, стилістично маркована лексика, тропи.

Постановка наукової проблеми та її значення. Символ як особливий тип мовного знака є актуальним об'єктом сучасних лінгвосеміотичних досліджень. У лінгвосеміотиці він розглядається через призму інтерпретанти як невід'ємного складника знакової ситуації. Інтерпретанту мовного знака тлумачимо як шлях до виявлення процесу формування символу [1, с. 201–202]. Трихотомія інтерпретант, що її запропонувала Н. Андрейчук [3, с. 66], передбачає виділення первинної (повідомляє про що йдеться в тексті), понятійної (забезпечує розуміння «подій» у тексті) і культурної (сприяє формуванню оцінки «подій» у тексті) інтерпретант, які слугують для тлумачення процесів інтерпретації мовних знаків [1, с. 202].

Застосування поняттєвої інтерпретанти до виділених для аналізу текстових фрагментів драми Крістофера Марло дало змогу виокремити такі інтерпретативні ознаки (далі ІО) символу «Фауст»: 1) *освіченість Фауста*; 2) *прагнення перебувати на рівні з Богом*; 3) *захоплення магією*; 4) *продаж душі дияволу заради влади над світом і збагачення* (докладно див. [2, с. 8–9]), які засвідчують той факт, що сам Фауст є втіленням гріха.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Інтерпретаційний аналіз драми Крістофера Марло здійснювало чимало зарубіжних науковців, серед яких англійський критик Хелен Гарднер. Великий внесок у дослідження Фаустіани зробив науковець Джон Вільям Смід, розглядаючи Фауста у світовій літературі. Коментарі до «Трагічної історії доктора Фауста», які мають культурно-ціннісний характер і сприяють поглибленому проникненню у тлумачення образів світового масштабу, розробила Рома Джил, фахівець у галузі досліджень творів Крістофера Марло і Вільяма Шекспіра.

Мета цієї статті – розглянути, якими мовними засобами подано виявлені ІО символу «Фауст» у «Трагічній історії доктора Фауста» Крістофера Марло.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Фауст – утілення нестримних прагнень епохи Ренесансу: його переполює вічна невдоволеність собою і невгамовна жага до знань. Це нова людина, яку вже не захоплюють доступні людині галузі знань (медицина, юриспруденція, філософія тощо), а якій кортить пізнати Всесвіт і зрештою завладати ним [5, с. xvii–xviii]. «Трагічна історія доктора Фауста» – це трагедія прокляття, у якій вчений віддає душу дияволу за двадцять чотири роки глибоких знань про Всесвіт і можливість насолоджуватися життям. Основна думка драматичного твору Крістофера Марло пов'язана з амбіціями, бажаннями, долею і свободою волі людини. Вдаючись до чаклунства, попередньо вступивши у змову з дияволом, Фауст проходить шлях «від зарозумілого філософа, володаря людських знань до шахря, невільника власних ілюзій, до нещасної людини, яка впала ниць від страху» [4, с. 321].

Фаустівська символіка бере свій початок від гріхопадіння у біблійних текстах, проходить через численні інтерпретації про магів упродовж століть, і залишається актуальною до сьогодні, оскільки боротьба Добра і Зла вічна в душі кожної людини.

У цій статті ми аналізуємо особливості вживання поетичної лексики драматичного твору Крістофера Марло, зосередивши увагу на перших двох ІО символу «Фауст»: *освіченість Фауста і прагнення перебувати на рівні з Богом*. Перша ІО унаочнює не лише наукові здобутки Фауста, а і його ставлення до життя. Друга ІО – це Фаустове бажання зрівнятися з Богом, не цураючись чорної магії і диявола.

Перша ІО – *освіченість Фауста* – розкривається у текстових фрагментах

Прологу та Відміни 1 драматичного твору Крістофера Марло. У Пролозі Хор виконує дидактичну функцію мораліте:

*CHORUS. ... Now is he born, his parents base of stock,
In Germany, within a town called Rhodes;
Of riper years to Wittenberg he went,
Whereas his kinsmen chiefly brought him up.
So soon he profits in divinity,
The fruitful plot of scholarism graced,
That shortly he was graced with doctor's name,
Excelling all, whose sweet delight disputes
In heavenly matters of theology.
Till, swollen with cunning, of a self-conceit,
His waxen wings did mount above his reach,
And melting heavens conspired his overthrow.
For falling to a devilish exercise,
And glutted more with learning's golden gifts,
He surfeits upon cursed necromancy:
Nothing so sweet as magic is to him,
Which he prefers before his chiefest bliss.*

Лексика цього фрагмента, яку вживає Крістофер Марло, забезпечує змалювання того, що стало причиною Фаустового свідомого гріха. Використання загальноновживаної стилістично нейтральної лексики *of riper years to Wittenberg he went* (під Віттенбергом Крістофер Марло має на увазі Кембридж [5, с. 5]), *excelling all* розкриває Фаустове поривання до науки й бажання відзначитися в усіх галузях знань, щоб бути кращим за інших. Судячи з характеру Фауста, розуміємо, що йому властиве прагнення до ідеалу, яке зрештою його погубить. Ужита автором стилістично маркована лексика, зокрема наукова лексика *profits in divinity, scholarism, graced with doctor's name* (у Кембриджі *grace* дає змогу кандидату продовжувати здобуття наукового ступеня [5, с. 6]), *heavenly matters of theology, cunning* (у значенні знань, зазвичай неправильно використаних [5, с. 6]) характеризує Фауста як науковця, що здобув науковий ступінь із богослов'я. Використання автором різних тропів, зокрема епітета *sweet delight disputes in heavenly matters of theology*, поєднання епітета і метафори *the fruitful plot of scholarism graced* забезпечує розкриття Фаустової майстерності у богослов'ї. Автор уживає епітет *chiefest bliss* для того, щоб підкреслити, що Фауста приваблює чаклунство більше, ніж основа його вірувань – надія на вічне життя [5, с. 6]. Ужита автором метафора *his waxen wings did mount*

above his reach, and, melting heavens conspired his overthrow є алюзією до стародавнього грецького міфу про Ікара, падіння якого стало відомою емблемою Ренесансу в усій Європі [5, с. 6]; у Хорі його прирівнюють до Фауста. Виявлена вище зазначена метафора, уведена до твору як алюзія, поєднання метафор і епітетів *falling to a devilish exercise, glutted more with learning's golden gifts, he surfeits upon cursed necromancy*, а також метафори *swollen with cunning, of a self-conceit* (автор вживає *swollen* у значенні *мати завищену думку про себе* [6]) слугують для поглибленого розуміння Фаустової стрімкої градації від богослова до проклятого чорнокнижника.

Фауста доцільно порівняти з головним персонажем твору Джона Лілі «Евфус» (1578), що став уособленням елегантної літературної елізаветинської мови, яка відзначалася надмірною поміркованістю, уживанням антитези й алітерації, частим використанням порівнянь, узятих із міфології [7]. Евфус, вирішивши повернутися до університету, захоплюється наукою і водночас визнає, що вона викликає в нього відразу [5, с. 6–7].

Роботи таких видатних мислителів, як Арістотель, Гален і Юстиніан були основними текстами навчальної програми університету XVI ст. [6]. У Відміні 1 зосереджено увагу на огляді Фаустової освіченості та на його ставленні до конкретних наукових сфер:

*FAUSTUS. Settle thy studies, Faustus, and begin
To sound the depth of that thou wilt profess:
Having commenced, be a divine in show,
Yet level at the end of every art,
And live and die in Aristotle's works.*

Мовні засоби, які використовує Крістофер Марло у монолозі Фауста, а саме – стилістично нейтральна лексика *settle thy studies*, тропи, зокрема метафори *to sound the depth of that thou wilt profess, level at the end of every art, be a divine in show* (*divine* вжито у значенні *богословський* [5, с. 6]), стилістично маркована лексема *commenced* (кембриджський термін *здобувати вищу освіту* [5, с. 6]), дають розуміння того, що Фауст здобув вищу освіту богослова і тепер, переосмислюючи наукові здобутки, піддає критиці все вивчене раніше.

За допомогою поєднання тропів – метафори і синекдохи *live and die in Aristotle's works* – Крістофер Марло передає Фаустове досконале вивчення філософії.

Окрім філософії, Фауст удосконалився в логіці:
*Sweet Analytics, 'tis thou hast ravished me:
Bene disserere est finis logices.
Is, to dispute well, logic's chiefest end?
Affords this art no greater miracle?
Then read no more, thou hast attained that end;
A greater subject fitteth Faustus' wit.*

Поєднання епітета і стилістично маркованої лексики *logic's chiefest end, sweet Analytics*, тропів: метафор і епітетів *affords this art no greater miracle?, greater subject fitteth Faustus' wit*, метафори *Analytics, 'tis thou hast ravished me* і стилістично нейтральної лексики *to dispute well, read no more, attained that end* слугують для розкриття Фаустового сумніву щодо потреби цієї сфери знань і його інтуїтивного бажання досягти в науці чогось більшого.

Згадує Фауст також про економіку:
Bid on kai me on farewell...

Строфа, у якій Крістофер Марло вживає стилістично марковану лексему *on kai me on*, грецька фраза *буття і не буття*, яка у наступних виданнях про Фауста через змішування літер *Oncautaeton* перетворилася на дисципліну *Oeconomy* [5, с. 7], вказує на нехить Фауста зупинятися на перевагах цієї науки.

Значну увагу Фауст приділяє медицині:
*...and Galen come:
Seeing, ubi desinit philosophus, ibi incipit medicus.
Be a physician, Faustus, heap up gold,
And be eternized for some wondrous cure.*

*Summum bonum medicinae sanitas:
The end of physic is our body's health.
Why Faustus, hast thou not attained that end?
Is not thy common talk found aphorisms?
Are not thy bills hung up as monuments,
Whereby whole cities have escaped the plague,
And thousand desperate maladies been eased?...
Physic, farewell!...*

Вживання автором тропів, зокрема синекдохи *Galen come* (Клавдій Гален – грецький лікар II століття, який славився заслугами в медицині), поєднання стилістично маркованої лексики і метафори *be a physician, Faustus, heap up gold* (традиційно професія лікаря асоціюється із золотом, проте Фауст думає про отримання вигоди з медицини, як Лікар у «Кентерберійських оповіданнях» Джефрі Чосера [5, с. 7]), синекдохи і метафори *is not thy common talk found aphorisms?* («Афоризми» – найвидатніший трактат із медицини Гіппократа [5, с. 7]; Фауст порівнюється з Гіппократом, звідси стає зрозуміло про фаховість лікаря), порівняння *thy bills hung up as monuments*, метафори і епітета *be eternized for some wondrous cure*, а також стилістично маркованої лексеми *Physic* слугує для поглиблення розуміння Фаустового чергового розчарування привілеями медицини, незважаючи на власні заслуги в цій галузі.

Переходить Фауст до несхвалення юриспруденції:

*...Where is Justinian?
Si una eademque res legatur duobus,
Alter rem alter valorem rei, etc.
A pretty case of paltry legacies:
Exhoereditare filium non potest pater, nisi . . .
Such is the subject of the Institute,
And universal body of the law:
This study fits a mercenary drudge,
Who aims at nothing but external trash!
Too servile and illiberal for me.*

Використання тропів, зокрема синекдохи *where is Justinian?* (Юстиніан – римський імператор VI століття, який на свій лад перетворив римське право на *Corpus Juris* [5, с. 8]; звідси розуміємо юриспруденцію), епітета *pretty case of paltry legacies*, а також стилістично маркованої лексики *the subject of the Institute*, поєднання стилістично маркованої лексики й епітета *this study...too servile and illiberal* підкреслює Фаустову неприхильність до сфери права. Крістофер Марло вживає різноманітні синоніми з негативною конотацією до юриспруденції (*Justinian, the subject of Institute, universal body of the law, this study*), щоб наголосити на висміюванні цієї науки, на яку претендують найманці, а не Фауст.

Найбільше уваги Фауст приділяє богослов'ю:

*When all is done, divinity is best:
Jerome's Bible, Faustus, view it well:
Stipendium peccati mors est: ha! Stipendium, etc.
The reward of sin is death? That's hard.
Si peccasse negamus, fallimur, et nulla est in nobis veritas.
If we say that we have no sin,
We deceive ourselves, and there's no truth in us.
Why then belike we must sin,
And so consequently die.
Ay, we must die an everlasting death.
What doctrine call you this? Che sara, sara:
What will be, shall be! Divinity, adieu!*

Стилістично маркована лексика *divinity, Jerome's Bible, doctrine*, яка також виділяється як ряд синонімів із негативною конотацією, слугує для висміювання теології, яка, на думку Фауста, теж нічого не варта.

Використання автором міфологеми «смерть» трансформується у мовний засіб *we must die an everlasting death*, який передає фатальне рішення Фауста відкинути віру і, оскільки він шукав щось більше, ніж наука, вдатися до того, що захоплює його розум, – до магії.

Крістофер Марло, структурно розмістивши Фаустову спеціальність після всіх наукових галузей, підкреслює, що відкидання віри є для Фауста першим кроком до гріха.

Розкритикувавши свої наукові здобутки й вільнодумно розмірковуючи над перевагами магії, Фавст удруге засуджує науку:

*Philosophy is odious and obscure,
Both law and physic are for petty wits;
Divinity is basest of the three,
Unpleasant, harsh, contemptible, and vile.
'Tis magic, magic that hath ravished me.*

Поєднання стилістично маркованих лексем і епітетів *Divinity... unpleasant, harsh, contemptible, and vile, Philosophy is odious and obscure*, синекдохи *law and physic are for petty wits* розкриває Фаустовий відхід від науки і прийняття нового ідеалу – магії.

Друга Ю – *прагнення перебувати на рівні з Богом* – розкривається в текстових фрагментах Відміни 1 і Відміни 5 драматичного твору Крістофера Марло.

В одному із фрагментів Відміни 1 Фауст відчуває власне незадоволення тим, що він лише людина, яка пізнала багато в науці, але неспроможна зробити щось колосальне:

*Yet art thou still but Faustus, and a man.
Couldst thou make men to live eternally,
Or, being dead, raise them to life again,
Then this profession were to be esteemed.*

Використання автором мовного засобу *art thou still but Faustus, and a man* слугує для розкриття пригніченості Фауста через те, що він лише людина. Такими мовними засобами, як *make men to live eternally* і *being dead, raise them to life again* Крістофер Марло розкриває Фаустове прагнення божественної влади, щоб дарувати вічне життя або силу воскресіння і зцілення Ісуса Христа. Вживання стилістично нейтральної лексики *this profession were to be esteemed* указує на Фаустове схвалення «ремесла» творити чудеса як Бог.

У наступному фрагменті Відміни 1 підсилюється Фаустове бажання мати у своєму розпорядженні все:

*All things that move between the quiet poles
Shall be at my command...
But his dominion that exceeds in this
Stretcheth as far as doth the mind of man:
A sound magician is a mighty god.
Here, Faustus, try thy brains to gain a deity.*

Використання стилістично нейтральної лексики *all things...shall be at my command*, а також тропів, серед яких поєднання порівняння і метафори *his dominion...stretcheth as far as doth the mind of man*, епітета *quiet poles*, поєднання порівняння й епітета *a sound magician is a mighty god*, метонімії і метафори *try thy brains to gain a deity* слугують для поглиблення розуміння Фаустового гріха у прагненні зрівнятися з Богом за допомогою чорної магії.

Головний герой «Доктора Фауста» мріє стати могутнім володарем завдяки слугам диявола, які також йому підкорятимуться:

*FAUSTUS. How am I glutted with conceit of this!
Shall I make spirits fetch me what I please,
Resolve me of all ambiguities,
Perform what desperate enterprise I will?
I'll have them fly to India for gold,
Ransack the ocean for orient pearl,*

*And search all corners of the new-found world
For pleasant fruits and princely delicates.
I'll have them read me strange philosophy,
And tell the secrets of all foreign kings;
I'll have them wall all Germany with brass,
And make swift Rhine circle fair Wittenberg...
And chase the Prince of Parma from our land,
And reign sole king of all the provinces.*

Вживання метафор *glutted with conceit of this* (*this* ужито в значенні *магія* [5, с. 9]), *I'll have them fly to India for gold, wall all Germany with brass* (оздобити всю Німеччину латунню подібно як герой Роберта Гріна Монах Бекон у творі «Славетна історія Монаха Бекона і Монаха Бангея» хотів оздобити латунню Англію, коли його магичні схеми вдалося втілити в життя [5, с. 10]), поєднання метафори й епітета *ransack the ocean for orient pearl, make swift Rhine circle fair Wittenberg* (насправді Віттенберг – на річці Ельбі [5, с. 10]), епітетів *new-found world, desperate enterprise, pleasant fruits, princely delicates, strange philosophy, sole king*, а також загальноновживаної стилістично нейтральної лексики *make spirits fetch me what I please* слугує для розкриття Фаустового наміру мати владу в усьому світі й бути здатним підкоряти собі все, що заманеться.

У Відміні 5 передано Фаустове відчуття вибору неправильного життєвого шляху: він думає про Бога, але вибирає диявола, у змові з яким намагається сам зрівнятися з Богом:

*Au, and Faustus will turn to God again.
To God? He loves thee not:
The god thou servest is thine own appetite
Wherein is fixed the love of Belzebub.*

Використання метафори *the god thou serv'st is thine own appetite wherein is fixed the love of Belzebub* слугує для поглиблення розуміння Фаустового гріха: прагнучи зрівнятися з Богом, Фауст задовольнив свої бажання панувати над Всесвітом, вдаючись до магії через відступництво від Бога, однак зрівнявся з Дияволом.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Талановитий добір мовних засобів утілення перших двох інтерпретативних ознак мовного символу «Фауст» – *освіченість Фауста і прагнення перебувати на рівні з Богом* – забезпечує розуміння внутрішнього світу головного героя і того, що спонукало його вдатися до чаклунства. Проаналізовані ІО тісно пов'язані з третьою ІО – *захоплення магією*, оскільки Фауст відчуває себе повноправним володарем світу, вдаючись до магичних заклять і диявольського приборкання.

Обидві ІО представлені загальноновживаною стилістично нейтральною лексикою і тропами, серед яких домінує вживання метафори, синекдохи, епітетів та різноманітних їх поєднань. У першій ІО домінує ще й стилістично маркована лексика, зокрема лексика наукова, яка вказує на Фаустове плідне наукове життя. Її можна згрупувати за значенням: перша група наукової лексики позначає атрибути наукової діяльності, зокрема *commenced, scholarism, cunning*, друга – сфери знань, які Фауст вивчав, наприклад, *Divinity, Analytics, Economy* тощо. Уживання наукової лексики *Divinity* (4 рази) характеризує всі здобутки у сфері науки, оскільки вважається основним фахом Фауста, якому він віддав частину свого життя, а тепер засуджує цю галузь знань, відкидає, апелюючи до відступництва від віри. Негативна конотація синонімів наукової лексики *юриспруденції* і *богослов'я* передає несхвальне ставлення Фауста до першої науки, бо вона створена для нищих умів, і осуд другої, оскільки він уважає богослов'я наймерзеннішим з усіх наук. Для вербалізації символу «Фауст» автор уводить до тексту міфологеми «життя-смерть» та «воскресіння» і показує суперечності у свідомості Фауста: він не бачить перспективи сповідувати богослов'я, бо і так життя зводиться до смерті, водночас він прагне мати владу дарувати і наvertати людей до вічного життя. Через майстерність вербалізації символу «Фауст» досягнуто розуміння того, що Фаустове бажання зрівнятися з Богом насправді немає нічого спільного з Богом, він лише прагне до панування над зовнішнім світом, руйнуючи свій внутрішній світ гріхом відступництва від Бога і служінням дияволу. Зрештою навіть ставлення до чаклунства як до ідеалу, як було зі ставленням до богослов'я, не задовольнить

Фаустових амбіцій, бо прийде усвідомлення, що всі пориви перевершити себе самого були випробуваннями Бога. Мовні засоби, якими представлений символ «Фауст», сприяє розумінню втілення гріха Фауста у поступовій зневірі, бажанні бути як Бог, піддавшись спокусі диявола.

Джерела та література

1. Альбота С. М. Вербалізація символу ФАВСТ в «Трагічній історії доктора Фавста» Крістофера Марло: лінгвосеміотичний аспект / С. М. Альбота // Наукові записки. Серія: філологічні науки (мовознавство). – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – Вип. 127. – С. 201–206.
2. Альбота С. М. Символ ФАВСТ у «Трагічній історії життя та смерті доктора Фавста» Крістофера Марло / С. М. Альбота // Нова філологія. – Запоріжжя : ЗНУ, 2014. – Вип. 61. – С. 6–9.
3. Андрейчук Н. І. Інтерпретанта як людський чинник мовного семіозису / Н. І. Андрейчук // Мовознавство. – 2012. – № 3. – С. 65 – 74.
4. Gardner H. The Tragedy of Damnation / H. Gardner // Elizabethan Drama ; ed. R. J. Kaufmann. – New York, 1961. – 364 p.
5. Marlowe Ch. Dr Faustus / Marlowe Christopher; ed. R. Gill. – London and New York : A & C Black Ltd., 1989. – 110 p.
6. Marlowe Christopher Doctor Faustus [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.open.edu/openlearn/history-the-arts/culture/literature-and-creative-writing/literature/christopher-marlowe-doctor-faustus/content-section-4.1.1>
7. Merriam Webster Dictionary [Electronic resource] / Euphuism. – Mode of access : <http://www.merriam-webster.com/dictionary/euphuism>

Альбота Соломія *Лингвистические средства воплощения символа «Фауст» в «Трагической истории доктора Фауста» Кристофера Марло.* В статье проанализированы лингвистические средства, которыми представлен символ «Фауст» в драме Кристофера Марло «Трагическая история жизни и смерти Доктора Фауста». Применение методики лингвосеміотической интерпретации позволило выделить четыре интерпретативные признаки символа «Фауст»: *образованность Фауста; желание находиться наравне с Богом; увлечение магией; продажа души дьяволу ради власти над миром, богатства и обогащения.* Внимание сосредоточено на значимости символа «Фауст» в литературе как воплощения греховного человеческого стремления любой ценой сравняться с Богом. Путем анализа лингвистических средств воплощения интерпретативных признаков символа «Фауст» обнаружено общеупотребительную стилистически нейтральную лексику, стилистически маркированную лексику и тропы, которые обеспечивают воплощение символа «Фауст». Среди стилистически маркированной лексики выделено научную лексику, а среди тропов – метафору, эпитет, сравнение, синекдоху, метонимию. Проанализированы отдельные сочетания стилистически маркированной лексики и тропов (эпитет, метафора) и сочетания разных тропов (метафора и синекдоха, сравнение и метафора и т. п.).

Ключевые слова: интерпретанта, символ «Фауст», интерпретативный признак, нейтральная лексика, стилистически маркированная лексика, тропы.

Albota Solomiya. The linguistic means of the «Faustus» symbol embodiment in «The Tragical History of Doctor Faustus» of Christopher Marlowe. The article deals with the analysis of linguistic means by which «Faustus» symbol in the drama «The Tragical History of Doctor Faustus» of Christopher Marlowe is represented. The application of lingual and semiotic method of interpretation allowed to reveal four interpretative features of the «Faustus» symbol: 1) *education of Faustus*; 2) *desire to be on a par with God*; 3) *admiration of magic*; 4) *sale of a soul to the devil in exchange for the power over the world and enrichment.* An attention is focused on the analysis of the first two interpretative features of the symbol, which underlie the sin of Faustus. The emphasis is put on the importance of the «Faustus» symbol in literature as the embodiment of a sinful human desire to be at any price on a par with God. By the analysis of linguistic means of the embodiment of the «Faustus» symbol interpretative features the stylistically neutral vocabulary, stylistically marked vocabulary and tropes are revealed. They provide the embodiment of the «Faustus» symbol. The scientific vocabulary is highlighted among the stylistically marked vocabulary, and metaphor, epithet, simile, synecdoche, metonymy – among tropes. The different combinations between them are analyzed.

Key words: interpretant, the «Faustus» symbol, interpretative feature, neutral vocabulary, stylistically marked vocabulary, tropes.

Стаття надійшла до редколегії
12.03.2015